

Verksamhetsberättelse 2019

Naturskyddsföreningen i Göteborg

Verksamhetsåret 2019-01-01 – 2019-12-31

Sammanfattning styrelsen

Styrelsen har under året fortsatt arbetet med utvecklingen av föreningen. Kretsen har fortsatt haft en anställd en verksamhetsutvecklare på 20 % för att ge mer kraft åt det strategiska arbetet och samverkan i kretsen.

Intressegrupperna driver stora delar av föreningens verksamhet. Som vanligt har mycket aktiviteter genomförts i Klimatgruppen, Havnätverket Väst, Handla Miljövänligt gruppen och Ängsgruppen. Stadsplaneringsgruppen har lanserat en policy för hållbar stadsplanering i Göteborg, samt kampanjen Göteborg kan grönnare. Under året har en ny grupp bildats genom skrivargruppen, ett styrelseinitiativ som omvandlats till intressegrupp. Kretsen har också, med stöd av Kansli Väst, aktiva grupper inom föreningens barnverksamhet, Natursnokarna.

Styrelsen

Styrelsen har under året bestått av 11 ordinarie ledamöter.

På årsmötet den 17 mars 2019 valdes:

- Lena Nilsson, ordförande, omval, 1 år
- Jan Gustafsson, omval, 2 år
- Bo Jönson, omval, 2 år
- Sebastian Thisted, omval, 2 år
- Anders Johnard, nyval, 2 år
- Ann-Marie Ljungberg, nyval, 2 år
- Oskar Tagesson, nyval, 2 år
- Viktoria Janovskis, nyval, 2 år

Sedan tidigare var följande personer valda på 2 år (för perioden mars 2018 – mars 2020):

- Mats Andersson
- Anders Ridderström
- Thomas Röstell

Avgående ur styrelse var:

- Joel Karlberg
- Lovisa Bråvi
- Nelly Khmilkovska

11 ordinarie styrelsemöten har hållits under året: 15/1, 13/2, 7/3, 3/4, 14/5, 10/6, 21/8, 16/9, 17/10, 19/11, 11/12, samt årsmötet 17/3.

Övriga förtroendeposter

Valberedningen har bestått av:

- Christina Moberg (sammanställande), omval
- Anders Malmsten, omval
- Camilla Wenke, omval
- Joel Carlberg, nyval

Revisorer har varit:

- Johan Grudemo, omval
- Lisa Moberg, nyval
- Sebastian Bäckström (suppleant), omval
- Peter Andersson (suppleant), nyval

Representation

- Under året har kretsen inte haft någon vald representant med rösträtt i länsförbundet i Bohuslän. Göteborgskretsen dock haft indirekt representation i form av Bo Jönson som kassör i länsförbundet.
- Rikskonferens i Kristianstad, 11 - 12 maj. Kretsen representerades indirekt av Lena Nilsson som representant för riksvalberedningen, Oskar Tagesson, Linda Mathiasson, Rebecka Johansson.
- Regional konferens Åkulla Friluftsgård, Halland 11 - 13 oktober. Tema: Skog. Kretsen representerades av Viktoria Janovskis och Ann-Marie Ljungberg.
- Bo Jönson har under året varit ordinarie ledamot i Studieförbundet Västs styrelse som representant för Naturskyddsföreningen.

Övrig representation

- Bo Jönson har under året varit kassör i länsförbundet Bohuslän
- Bo Jönson har under året varit skattmästare i riksstyrelsen
- Lena Nilsson har under året varit ordförande i Naturskyddsföreningens riksvalberedning

Medlemmar

Medlemsantalet för 2019 var 15 811 varav 6 508 familjemedlemmar. Motsvarande siffra för 2018 var 14 695 varav 5 651 var familjemedlemmar. De tidigare årens trend med ökning av antalet medlemmar fortsatte även under 2019.

Ekonomi

Föreningens resultat för verksamhetsåret 2019 och ekonomiska ställning 2019-12-31 framgår av bifogad ekonomisk berättelse.

Anställning

Styrelsen har haft en verksamhetsutvecklare till kretsen i Göteborg på 20 % sedan september 2018. Ordförande är arbetsgivare och vice ordförande arbetsledare. Placeringen är i föreningen lokaler genom delat kontor med verksamhetsutvecklaren för Kansli väst. Studieförbundet stödjer oss med löneadministration och liknande.

En 20 %-ig tjänst innebär att vi budgeterar med ett minus för verksamhetsåret och detta har vi möjlighet att göra, då vi trots negativ budgetering haft ett positivt överskott i årsboksluten de senaste åren. Lönekostnaden motsvarar ca 65 % av vår omsättning per år. Vi kommer fortsätta att söka projektpengar för att hitta en utökning och på sikt hållbar ekonomisk lösning, dessutom ingår som en del i uppdraget ingår att söka externa projektmedel för att öka tjänsten och därmed arbetet.

Lokal

Föreningen hyr del i lokaler på Första Långgatan 28 B tillsammans med Handla miljövänligt-kansliet, riksföreningens värvare, Kansli Väst och Göteborgskretsens verksamhetsutvecklare. Hyran omfattar tillgång till två mötesrum kvällstid samt pentry. Styrelsen och grupperna har huvuddelen av sina möten i lokalen och den fyller en viktig funktion för att underlätta arbetet i kretsen.

Skrivelser

Skrivargrupp

Styrelsen har under året drivit en skrivargrupp som under senare delen av året övergick till styrelsen blogg. Skrivargruppen har träffats regelbundet under året och skrivit texter och samtalat om texter för publicering för Naturskyddsföreningens räkning. Gruppen har sammanlagt fått sju texter publicerade under året i Naturskyddsföreningens namn:

- Städerna erövrar våra odlingsmarker
<https://goteborg.etc.se/debatt/staderna-erovrar-vara-odlingsmarker>
- Så står vi upp för en grönare framtid i Göteborg, ETC Göteborg
<https://www.gp.se/debatt/sa-star-vi-upp-for-en-gronare-framtid-i-goteborg-1.20339970>
- GU måste stötta studenter som vill resa hållbart, ETC Göteborg
<https://goteborg.etc.se/debatt/gu-maste-stotta-studenter-som-vill-resa-hallbart>
- Krisande hav kräver drastiska åtgärder - men det finns hopp
<https://www.gp.se/debatt/krisande-hav-kraver-drastiska-atgarder-men-det-finns-hopp-1.17174092>
- Överfiskandet måste regleras - på en global nivå
<https://www.svt.se/opinion/fisket-maste-regleras-pa-en-global-niva>
- Text till Naturskyddsföreningen Göteborgs hemsida
<https://goteborg.naturskyddsforeningen.se/2019/11/25/vardefulla-naturmiljoer-i-goteborgs-skargard-ar-hotade/>
- Demokrati och miljö
<http://www.tankeverksamheten.se>

Övriga debattartiklar

- Därför behöver Göteborg utlysa klimatnödläge, GP, 2019-06-11

Yttranden

Föreningen har under året lämnat in följande 10 yttranden genom Stadsplaneringsgruppen

- Yttrande_Trafikplats-Hisingsleden
Björlandavägen_Granskning_Naturskyddsföreningen_190123
- Yttrande_Änggården-Vård och forskning vid Per Dubbsgatan_Samråd_190128
- Yttrande_Översyn av naturreservat Änggårdsbergen_Naturskyddsföreningen_190129
- Yttrande_Johanneberg-Gibraltarlullen_Samråd II_Naturskyddsföreningen_190130
- Yttrande_Kallebäck-Skjutbana på fastigheten Kallebäck 752-23_Samråd_190205
- Detaljplan för Linbana mellan Västra Ramberget och Wieselgrensplatsen_Granskning
- Yttrande_Översiktsplan_Fördjupad för Högsbo-Frölunda med Dag
Hamarskjöldsleden_Samråd_190425
- Yttrande_Översiktsplan för Göteborg_Samråd_Naturskyddsföreningen_190426
- Yttrande_Älvsborg-Förskola vid Hagens Prästväg_Samråd II_Naturskyddsföreningen_190521
- Yttrande Naturreservat Lärjeåns dalgång_190930

Övrigt yttrande

- Överklagan Välen_Ängsgruppen_våren 2019

Projekt

Genomförda projekt 2019

Följande projekt beviljade medel från riksföreningen under 2018 har genomförts under 2019:

- Hållbar Konsumtion - Föreläsningsserie i samarbete med Världskulturmuseet i Göteborg, Evenemangsgruppen
- Göteborgs Klimatkör, Klimatgruppen

Ansökningar projektmedel riksföreningen

Ansökningsperiod, oktober 2019

- Klimatet, Göteborg och framtiden – Klimatgruppen, sökt och beviljat 29 000 kr

Ansökning projektmedel Fastighetskontoret Göteborgs stad

- Mini-ängar i stan, Ängsgruppen, ansökt och beviljat 3 150 kr

Övriga ansökningar

Styrelsen har också under året ansökt om medfinansiering för att utöka Axels, vår verksamhetsutvecklare, tjänst. Ansökningar har skett hos riksföreningen, länsförbundet i Bohuslän, styrgruppen för Kansli väst, Postkodlotteriet och Postkodstiftelsen men samtliga har meddelat avslag.

Frölunda Kulturhus

2017 fick Naturskyddsföreningen i Göteborg en förfrågan från Chalmeristernas nollnings-kommitté om vi ville vara mottagare av 2017 års nollnings-insamling. Ett krav var att vi skulle ange ett bra skäl till vad pengarna skulle användas till. Styrelsen i Göteborgs-kretsen tackade ja och angav att pengarna skulle i så fall användas till att bygga solceller. Detta accepterades av Chalmeristerna och insamlingen gav 124 000 kr. Vi har sedan dess först letat en samarbetspartner som skulle kunna bygga sol-cellerna.

Vi har nu i samarbete med Göteborgs Lokalförvaltning planerat och håller på att genomföra ett stort projekt på Frölunda Kulturhus tak. Där ska det bland annat byggas en sol-cellsparc, sättas upp bi-samhällen, bygga ängar och troligen även jordlotter där Göteborg-kretsen kommer att bidra med våra kunskaper.

Aktiviteter

60 års jubileum

Naturskyddsföreningen i Göteborg fyllde 60 år 2019 och det firade vi med ett tält i Slottsskogen, nedanför Björngårdsvillan, lördag den 28 september. Vädret var ostadigt men ett femtiotal personer kom och lyssnade på musik av trubaduren Martin Högberg och Klimatkören. Vi anordnade aktiviteter för barnen med Natursnokarna och hade också en stunds uteyoga med besökarna. Alla fick också träffa aktiva i Naturskyddsföreningens olika intressegrupper och höra om gruppernas arbete.

Inspelningsutrustning

Under året har utrustning och kompetens samlats för att börja spela in föredrag och liknande för att lättare sprida information om vad vi gör i sociala kanaler.

Korta filmer kommer också att spelas in med intressegrupperna och styrelsen med en kort beskrivning av vad som hänt under året, detta som komplement till den skrivna verksamhetsberättelsen. Arbetet genomförs av vår verksamhetsutvecklare.

Motion till riksstämman

Styrelsen har genom stadsplaneringsgruppen lämnat in en motion till riksstämman i juni 2020 angående Hållbara Städer med mål om att Naturskyddsföreningen på riksnivå ska ta fram en nationell stadsplaneringsstrategi.

Ideella traineer

Under våren antogs tre sökande från Göteborg till det nationella ideella traineeprogrammet hösten 2019 - våren 2020. Alla traineer bor i Göteborg och är väldigt intresserade av att engagera sig lokalt. Avsikten är att de ska lära känna Naturskyddsföreningen och då särskilt Gbg-kretsen. Traineererna ska därför planera och genomföra var sitt projekt i samarbete med kretsen. Projekten kommer att genomföras under våren 2020.

En av traineerna genomför ett projekt som handlar om att genom studiebesök och rundvandring på Göteborgsoperan lära sig mer om Operans miljöengagemang och eventuellt få till ett samarbete med dem.

Två av traineerna har ett gemensamt projekt i samarbete med Gbg-kretsens Stadsplaneringsgrupp. Projektet går ut på att arrangera en eller flera stadsvandringar. Vandringarna kommer att äga rum centralt vid Göteborgs stadskärna för att medvetandegöra invånarna i staden om planerade förändringar som tydliggörs i Göteborgs stads översiktsplan. Vandringar i naturområden mindre centralt belägna kan också komma att arrangeras.

Kommunikation

Våra mest använda kommunikationskanaler är Hemsidan, e-nyhetsbrevet och Facebook.

På kretsens *hemsida*, "goteborg.naturskyddsforeningen.se", finns aktuell information om vilka vi är, vilka intressegrupper som finns och vad som händer i kretsen. På hemsidan samlas också föreningsdokument, yttranden och debattartiklar. Alla intressegrupper har tillgång till en egen sida på hemsidan under fliken "Intressegrupper".

E-nyhetsbrevet går varje månad ut till de ca 6 500 mailadresser till våra medlemmar som finns i medlemsregistret. Utskickan av E-nyhetsbrevet skickas ut av Verksamhetsutvecklaren.

Kretsens *Facebooksida* har drygt 4 400 följare, vilket är en ökning med 800 sedan föregående år. Det som är mest populärt är naturvideos och inlägg om Greta Thunberg. Facebooksidan erbjuder samtida omvärldsbevakning dagligen vilket många uppskattar. Vi har även börjat tipsa om poddar att lyssna på inom Natur, miljö och klimat. Poddlistan delas vidare av andra lokala Naturskyddsföreningskretsar varje gång. Några av grupperna har egna Facebooksidor och en grupp för aktiva i föreningen skapades under året för att öka kommunikationen mellan olika delar av kretsen.

Intressegrupper

Evenemangsgruppen

Sammanfattning

Gruppen startades för att genomföra aktiviteter som kan vara gemensamma för flera intressegrupper inom Naturskyddsföreningen i Göteborg, såsom Ekofika, föreläsningar, After Work, studiebesök och liknande.

Genomförda aktiviteter

Projekt - Hållbar konsumtion, föreläsningsserie

Utfall

Tanken med gruppen har inte fallit så väl ut som tänkt, aktiviteter genomförs oftast direkt av övriga intressegrupper, därför har beslut tagits under året om att lägga ner gruppen.

Handla miljövänligt-gruppen

Inspirationskväll klädbytdagen

Årets inspirationskväll gjordes i samverkan med Stadsbiblioteket och Världskulturmuseet. Det var första gången som Human-Natures pop-up dök upp i form av en omgjord tandemcykel med el och en cykelhusvagn med tält (där klädinsamlingen var i) visade sig. Under kvällen fanns möjlighet att lämna in kläder till klädbytdagen samt höra en eller flera föreläsningar på temat klimat. Huvudföreläsare var Hanna Olvenmark, författare till boken "Portionen under tian". Sammanlagt fick vi in 7 säckar med kläder och runt 250 personer lyssnade på föreläsningarna.

Klädbytdagen

Under januari fram till klädbytdagen den 6 april så ägnade vi oss åt att planera och förbereda årets klädbytdag i samverkan med Världskulturmuseet, Björkå frihet, Lindra och Göteborgs Stad Norra Hisingen Selma Center. Dagen möjliggjordes med hjälp av 38 volontärer. Sammanlagt 927 besökare, varav ca 25 ungdomar bytte 5150 plagg och runt 50 sömnadsuppdrag genomfördes.

Arbetarrörelsens folkhögskola

Den 27 mars var vi inbjudna till Arbetarrörelsens folkhögskola över lunchen då de vill få till mer ekologiskt i sitt café samt få till samtal om konsumtion och hållbarhet bland sina studenter. De körde en omröstning på vilken eller vilka av några miljömärkta produkter som man ville skulle säljas i caféet. En del material lämnades ut och några samtal om konsumtion. Runt 50 personer nåddes varav 15 ungdomar.

Angeredsgymnasiet

I slutet av mars, någon vecka före klädbytdagen var vi och besökte och peppade den klass som skulle arrangera årets klädbyte på Angeredsgymnasiet, för deras elever och lärare. Här berättade vi om hur ett klädbyte går till och vad man kan göra för att få det så lyckat som möjligt. Träffade runt 25 ungdomar.

Återbrukspysslet

I samband med Göteborg stads skräpplockardagar på Naturhistoriska museet så körde vi återbrukspysslet med planteringskrukor av förpackningar eller att en fick prova på att göra sin egen "kruka" av tidningspapper vilken är möjlig att sätta ut direkt i jorden senare. Frön fick vi från Göteborgs stad. En uppskattad aktivitet som ökat i deltagarantal från varje år, runt 160 personer varav 100 barn deltog.

Megaloppis Biskopsgården

Vi poppade upp ihop med Världskulturmuseet på Megaloppisen i Biskopsgården där besökarna kunde besöka den virtuella prylpsykologen och få möjlighet att prova att fixa sina skor med Bra Miljöval skovårdsprodukter. Flera fina möten och bra tips på hur man kan ta tillvara det en har kom in. Runt 60 besökare varav 40 barn.

Uppföljning nollmätning

Vi deltog i en nollmätning när det gällde att undersöka hur många produkter som var märkta när det gäller kosmetiska produkter för tre år sedan, nu har vi deltagit i en uppföljning på exakt samma butiker och hur många produkter som efter kampanjen Fräsch på riktigt som är märkta för att se om sortimentet har ökat.

HMV-träff i Mölndal

Vi har gjort en inbjudande träff för personer som finns i HMV-nätverket i Mölndal då vi träffades i Hyresgästföreningens lokaler och diskuterade konsumtion och vad man skulle vilja göra här samt hur vi skulle kunna samverka med HF.

Hyresgästföreningens hållbarhetsvecka

Vi deltog på seminariet Vinn & Svinn, cirkulera mera, om lokal delningsekonomi och cirkulära förutsättningar i Göteborg. Hur kan hushållen spara resurser genom delningsekonomi och vad ställer det för krav på bostadsföretagen? Medverkande förutom oss var representanter från Solikyl, Majorna Bi-kooperativ och Gratisbutiken i Majorna och samtalet modererades av Jennie Wiederholm från Hyresgästföreningen.

Gårdstensdagen

I juni poppade vi upp ihop med Världskulturmuseet och Human Nature och erbjöd besökare att förutom och träffa prylpsykologen också prova på att göra sin egen kruka och så en blomma eller basilika att ta med sig hem. Runt 90 besökare varav 60 barn.

Gothenburg Culture Festival

Vi poppade upp med Världskulturmuseet och Human Nature på en heldag under Gothenburg Culture Festival på en genomgångsplats i Bältesspannarparken, där vi medverkade mellan 12.00-20.00. Här erbjöd vi besökare att prova på att ta hand om sina skor med Bra Miljövalmärkta skovårdsprodukter samt att ge sina bästa tips på hur en kan ta tillvara på det en har. Vi hade med oss ett par värvare under dagen som, medan vi pratade med besökare om konsumtion, värvade nya medlemmar. Runt 500 foldrar delades ut i kombination med samtal, vi nådde runt 100 barn samt att värvarna pratat med runt 100 personer.

Ö-festen Ringön

Vi poppade upp med Världskulturmuseet och Human Nature, där vi pratade konsumtion med besökarna och frågade om de ville bidra med sina tips på hur en kan ta tillvara det en har. 125 foldrar delades ut i kombination med samtal.

Regional upptakt

Årets regionala upptakt var i Göteborg i början av september och temat var även i år fixa grejen. Vi fick besök av Johan från Världskulturmuseet som berättade om Human Nature och pop-up aktiviteter som gjorts i samarbete. Här gavs också en faktaföreläsning av Helen Göthe, produktansvarig för Bra Miljöval textil, samt aktivitetsidéer inför årets miljövänliga vecka. Ett 20-tal medlemmar deltog från Västra Götaland och Halland, varav flera nya medlemmar.

Tellus kulturfestival i Bergsjön

I september poppade vi upp med Världskulturmuseet och Human Nature, där vi pratade om konsumtion med besökarna som också fick möjlighet att prova på att ta hand om sina skor på ett hållbart sätt. Runt 130 foldrar delades ut i kombination med samtal, varav 60 barn.

Studiecirkel

Vi har efter önskemål kört en studiecirkel på temat Slow Fashion och hållbart mode på tre gånger med utgångspunkt från boken med samma namn. Här deltog fem personer, varav flera nya.

Hållbarhetsdag Göteborgs stad, Norra Hisingen

Vi blev tillfrågade av Norra Hisingen inför deras invigningsvecka av nya stadsdelshuset Selma Center under dagen med hållbarhetstema så genomförde pocket- och leksaksbyte, där det var möjligt att byta upp till 5 saker. Ett 50-tal byten gjordes och runt 120 personer, varav 40 barn nåddes. Leksaksbiblioteket medverkade under kvällen.

Miljövänliga veckan

Under årets Miljövänliga vecka så sammanverkade vi under första helgen med Naturhistoriska museet då vi körde workshop "Förläng livet på dina kläder" båda dagarna dit besökare kunde komma och få hjälp och tips på hur de kunde lappa, laga eller sy om sina kläder. Denna helg var det 25 personer som kom och sydde om, varav 10 barn. En hel del samtal om konsumtion blev det också.

Den andra helgen under denna vecka samverkade vi med Naturhistoriska museet, Folkuniversitetet och Drottning Blankas gymnasieskola. På lördagen fanns möjlighet att komma och prova att virka nytt av gammalt, en workshop som drog både unga och äldre, runt 10 personer kom på denna. Både lördag och söndag erbjöds barn att få en ansiktsmålning med schyssta och hållbara färger av stylisterlever på Drottning Blankas gymnasieskola. Medan barnen målades så passade vi på att prata konsumtion och körde ett konsumtionsquiz. Under denna helg så gjordes 141 ansiktsmålningar. Sammanlagt under veckan så delade vi ut runt 250 fixa grejen foldrar, samtalande med runt 100 personer och nådde 166 barn/ungdomar.

Fräsch på riktigt workshop

Vi genomförde en Fräsch på riktigt workshop där besökare fick prova på att göra eget läppcerat o/e torrschampo på Götaverkstan på Stadsbiblioteket. Runt 150 foldrar/DIY-recept delades ut och runt 130 personer, varav 20 barn och 60 ungdomar deltog i workshopen i kombination med samtal.

Prylbytdag

I samband med Black Friday-helgen och köpfria dagen körde vi för första gången Prylbytdagen där besökare kunde komma och byta prylar inom kategorierna: barn, Kök, Inredning, jul och sport & fritid. Vi samverkade med Björk&frihet som gav oss ett startkit på tre kategorier och leksaksbiblioteket som tog hand om överblivna leksaker samt Världskulturmuseet. Syntes i media genom artikel i GP kopplad till utställningen Human Nature. 254 besökare bytte 768 prylar och runt 20 volontärer gjorde dagen möjlig.

Mölnalds galleria

Vi poppade upp med Human Nature i Mölnalds galleria och pratade konsumtion med besökare samt visade hur en kan laga sitt ögonskugga/rouge istället för att slänga och köpa nytt. Samtal med runt 100 personer.

Hållbart julpyssel

Årets sista aktivitet för oss var hållbart julpyssel på Naturhistoriska med återvunnet material. Här gjordes diverse julpyssel som änglar och stjärna av tidningspapper men också snögubbar och luciatåg. Runt 300 besökare varav 220 barn.

Human Nature

I februari i år så öppnade Human Nature, en utställning om konsumtion på Världskulturmuseet. I samband med denna så har vi varit delaktiga i ett flertal pop-up tillfällen runt om i stan samt Mölnald. Vi samverkar genom att göra olika pop-up:er ute på stan ungefär en gång varannan månad. Varannan gång ungefär är det Re-Heritage, ett forskningsprojekt från Globala studier som samlar in material om konsumtionsvanor.

Media

Under året har vi synt i media under och runt om klädbytdagen (SVT Väst, Mix Megapol och GP). GP när det gäller Prylbytdagen.

Planeringsträffar

Under året har vi träffats några gånger för att planera vad vi ska göra framöver. Vi har också bjudit in till några träffar ”nyfiken på Handla miljövänligt-gruppen” för att få med fler.

Samverkan

Under året som gått så har vi haft samarbete med Världskulturmuseet, Naturhistoriska museet, Stadsbiblioteket, Björk&frihet, Lindra, Leksaksbiblioteket, Fritidsbanken och Göteborgs stad Norra Hisingen genom olika aktiviteter som vi haft i samverkan.

Havsnätverket Väst

9/2 var en av Havvästs medlemmar med på en temadag om plast i haven som anordnades av Kungsbackakretsen på Biblioteket Fyren i Kungsbacka.

23/2 var tre av Havvästs medlemmar med som havsexperter och värvare under Göteborgsföreställningen ”Blue planet”. Det var en väldigt intressant och lyckad kväll, med många nya värvade medlemmar.

27/4 var en av Havvästs medlemmar med på den av riks anordnade vattenkonferensen ”Vattensamling” i Stockholm.

4/5 anordnade fyra medlemmar från Havväst en strandstädning hamnen i Björlanda-Kile under nordiska kusträddardagen. Håll Sverige Rent bidrog med städmaterial. Städningen dokumenterades av en lokaltidning och resulterade i en fin artikel.

4/8 anordnades en havsexkursion till Vallda Sandö tillsammans med Kungsbackakretsen, som del av Västerhavsveckan. Två av Havvästs medlemmar deltog som sakkunniga experter.

14/9 anordnade en av Havvästs medlemmar en strandstädning med Sigma IT. Det var mycket välbesökt och uppskattat.

25/10 deltog en av Havvästs medlemmar under Kattegatts kustvattenråds möte i Falkenberg.

3/11 anordnade tre av Havvästs medlemmar en av de få svenska visningarna av Artifishal, dokumentärfilmen som berättar om baksidorna med produktionen av vår mest populära matfisk, den odlade laxen. Visningen skedde i samarbete med Göteborgs Naturhistoriska museum. Filmlicensen för att visa filmen kostade 549,58 kr.

Under 2019 har Havsnätverket Väst haft 3 möten (10/1, 20/3, 10/10). Under mötet 10/1 så gavs två föredrag: "Valar i svenska vatten" med marinbiologen och den hängivne valskådaren Jimmie Lindell, samt Havvästs medlem Knut som pratade om sitt volontäräventyr med hajar och valar utanför Sydafrika. Ca 17 personer deltog under mötet.

Klimatgruppen

Sammanfattning

Intresset för gruppens verksamhet har varit fortsatt starkt under året, men visat en viss avmattning under hösten. Många medlemmar i klimatgruppen är också aktiva på annat håll, t ex i Jordens Vänner, Klimatsamling, Fridays For Future och Extinction Rebellion.

Mötes- och medlemsstatistik

Gruppen har under 2019 hållit 14 möten med en genomsnittlig närvaro på 10.4 personer/möte (motsvarande siffra för 2018 var 10.1). Närvaron under första halvåret var markant högre än under andra halvåret (12.3 vs 8.5 per möte). Genomsnittlig närvaro per medlem har varit 2.6 möten och 7 medlemmar har deltagit i mer än hälften av årets möten.

Gruppens e-postlista omfattar i dagsläget 125 namn (en ökning med 16 namn under året) och vår Facebook-grupp, "Klimatgruppen i Göteborg (Naturskyddsföreningen)", har 483 medlemmar. Liksom i fjol har många nya ansikten har dykt upp på några enstaka möten. Listan på alla deltagare under året omfattar 42 namn, varav 22 deltog max 2 gånger.

Genomförda aktiviteter

Offentliga föredrag

- "Vad äter vi om 50 år?" – panelsamtal lett av Gustaf Zachrisson (Trainee 2019 på Naturskyddsföreningen) med Jessica Ekström (Naturskyddsföreningen), Erik André, (Chalmersforskare, matkonsumtion) och Niklas Wennberg (vd Pond Fish & Greens, akvaponisk odling av fisk och grönsaker). Världskulturmuseet den 13/3 (i samarbete med museet). Publik ca 100.
- "Hoppet" – föredrag med Johan Ehrenberg på Världskulturmuseet den 10/4 (i samarbete med muséet). Publik ca 200
- "Drömresan på nytt sätt" – föredrag med Maja Rosén och Evelina Utterdal på Världskulturmuseet den 8/5 (i samarbete med muséet). Publik ca 100(?)
- "Varför är det sånt tjat om klimatet?" – föredrag på Backa bibliotek med Dan Baeckström den 10/10. Publik c:a 15.
- Klimatpresentation för PRO Göteborg 2/9 av Dan Baeckström. Publik c:a 10.

Bokcirklar

Under våren hölls tre studiecirkelar baserade på Staffan Laestadius' böcker *Klimatet och omställningen* och *Klimatet och välfärden*. Den första cirkeln tjänade som utbildning för cirkelledarna på de två följande cirkelarna. Sammanlagt deltog 19 personer i cirkelarna och totalt hölls 15 träffar.

Flygbladsutdelningar

Flygbladgruppen ordnade utdelningar av flygblad med aktuellt innehåll på stan vid hela 7 tillfällen under våren, bl a i samband med filmfestivalen, alla hjärtans dag och EU-valet.

Regionalt nätverksmöte

Klimatnätverksmedlemmar från VG-regionen och Halland bjöds in till möte på föreningens lokal med diskussioner, lunch och föredrag av Anders Friström, klimatsakkunnig från Riks. I en förberedande enkät hade ca 50 pers visat intresse men till slut kom ca 10. Mötet var uppskattat av deltagarna men för att vara värt fortsatt engagemang behöver vi samla fler. Stort tack till Maja Ryberg på regionkansliet för hjälp med logistiken.

Politikerdialog

Under året har vi haft 4 dialogmöten med lokala politiker med ansvar för klimatpolitiken från olika partier. Utgångspunkten har varit lokala valmanifest, svaren på kretsen valenkät 2018, den kommunala utredningen "Fossilfritt Göteborg – vad krävs?" och div kommunala styrdokument.

Följande politiker har medverkat:

16/5: Emmyly Bönfors, kommunalråd (C)

18/9: Stina Svensson, fullmäktigeledamot (FI)

4/10: Gustaf Göthberg, ledamot i miljö- och klimatnämnden (M)

4/12: Blerita Hoti, kommunalråd (S)

Minnesanteckningar har förts och delats på Drive. Vi kommer också att spara ett arkiv på Naturkontakt.

Klimatkör

En kör bestående av klimatengagerade och sångglada göteborgare har bildats på initiativ av klimatgruppsmedlemmen Gunnar Isaksson och med stöd av projektbidrag från Naturskyddsföreningen Riks. Kören har framträtt på en rad evenemang under året, bl a Naturskyddsföreningen Göteborgs 60-årsfirande den 28/9.

Arbete med planerade framtida aktiviteter

En arbetsgrupp inom klimatgruppen har under året arbetat för att få till stånd en klimatpolitisk hearing under våren 2020. Hearingen är tänkt att samla forskare och lokala politiska beslutsfattare kring frågeställningar om vad som utgör hindren för en snabb omställning till en klimatomfattigt hållbar politik. Under året har diskussioner förts med tänkta medverkande, lokal har säkrats och ett projektbidrag om 29 000 har beviljats från Riks.

Miniseminarier under året

Caroline Westblom (Naturskyddsföreningen Riks, via Skype): Rapport från COP24-mötet i Katowice

Kristofer Palmestål (Miljöförvaltningen, Göteborgs Stad): Bakgrund och status för utredningen "Fossilfritt Göteborg – vad krävs?"

Representanter för nätverket **Fossilgasfällan**, om deras kamp mot terminalen för LNG-hantering i Göteborgs Hamn

Gertrud Ingelman (Klimatsamling och klimatgruppen): opinionsworkshop med förslag på olika metoder för påtryckning av beslutsfattare

Medlemmar i **Extinction Rebellion**: om gruppens uppkomst och verksamhet globalt och i Göteborg

Erik Andersson (institutionen för globala studier vid Göteborgs Universitet): perspektiv på tillväxtparadigmet

Lena Nilsson (kretsstyrelsen): orientering om kretsens övriga verksamhet

Billy Larsson (psykolog verksam på Göteborgs Universitet): "Klimatkatastrofens psykologi och mänsklighetens framtid"

Joakim Ferring (Chalmers): om kortspelet "Klimatkollen".

Åsa Kasimir (docent vid institutionen för geovetenskaper vid Göteborgs Universitet och verksam inom FN:s klimatpanel IPCC): "Skogsbruk - bra eller dåligt för klimatet?"

Jesse Fahnestock (då projektledare på RISE, numera WWF): "Överflöden och revolution: Finns det goda nyheter på väg från industrin?"

Titti Wahlberg (Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet): om militarism och klimatpåverkan

Ulrika Wilhelmsson (Föreningen Klimatriksdagen): om planerna på en halvtids-klimatriksdag i Göteborg hösten 2020

Övrigt

- Uttalande i intervju med GP om regionala tjänstemäns flygresor (Dan Bäckström)
- Vi har som tidigare samverkat med andra grupper och aktioner, t ex Klimatsamling, Fridays For Future, Klimatriksdagen, Fossilgasfällan mm.

Utvärdering av föregående verksamhetsplan

I stort sett allt som omnämndes i verksamhetsplanen för året har genomförts (undantaget är planen på att verka för en konstillation med klimattema). Det har också ofta varit livlig aktivitet i de olika projekten: 7 flygbladsutdelningar, 4 politikerdialog-möten, 3 bokcirklar.

Stadsplaneringsgruppen

Sammanfattning

Stadsplaneringsgruppen har under året skrivit betydligt flera och mer omfattande yttrande på detaljplaner samt översiktsplaner. Gruppen har även arbetat mer proaktivt, med mer kommunikation och skapar engagemang hos medlemmar. Strategin för en grön, artrik och hållbar stad har under året färdigställts och tryckts. Strategin har också förmedlats vidare till många inom Naturskyddsföreningen och blivit omtalat inom Göteborgs Stad. Kampanjen Göteborg kan grönare lanserades i slutet av året, med en sida på hemsidan, debattartikel, pressmeddelande och start för inlägg på sociala medier. Gruppen har blivit mer aktiva på sociala medier, Instagram och Facebook, framförallt genom kampanjen Göteborg kan grönare.

Stadsplaneringsgruppen har lämnat in 7 st. yttrande på detaljplaner och två yttrande på översiktsplaner. Gruppen har haft två temakvällar, tre platsbesök och delaktiga på framtidsveckan. Det är runt 8 personer på månadsträffarna (2018: 7 personer, 2017: 4-5 personer). I maillistan är det 68 personer (2018: 43 personer, 2017: 21 personer). Sammanställande är Oskar Tagesson. Gruppen kommunicerar framförallt via mail.

Genomförda aktiviteter

Månadsträffar

Stadsplaneringsgruppen träffas kontinuerligt en gång i månaden. 2019 var det 11 stycken månadsträffar. Vissa av dessa hade ett tema och marknadsfördes på t.ex. Facebook. Se nedan. Stort fokus har varit på detaljplaner, översiktsplanen samt kampanjen Göteborg Kan Grönare.

Skrivarträffar

Mellan månadsträffarna har det ett par gånger varit skrivareträffar för att sitta tillsammans med något aktuellt planärende.

Föredrag/workshops

- 13/3 Workshop - Ny översiktsplan för Göteborg. 12 deltagare. Uppdaterad 2019-12-18
- 20/5 Panelsamtal - Vad talar vi om när vi talar om förtätning? Samarbete med hyresgästföreningen. Får det gröna plats? ca 15 personer
- 11/6 Planprocesser och överklagande stadsbyggnadskontoret med Anna Starck. Föreningens lokaler. 12 deltagare
- 28/9 Närvarade vid 60-årsjubileet.
- 7/11 Framtidsveckan. Tipspromenad om urban grönska på Naturhistoriska.

Platsbesök

- 5/4 Studiebesök - Visual Arena. 2 st. deltagare

- 4/6 Rundvandring - Stadens träd. Vandring mellan Trädgårdsföreningen och Hagakyrkan tillsammans med arboristen Jon Hartill. 10 st. personer.
- 21/9 Platsbesök - Lärjeåns dalgång - framtida naturreservat. 8 st. deltagare.

Kampanjer

Göteborg Kan Grönare - Kampanjen lyfter grön och hållbar stadsplanering och gruppens synpunkter på översiktsplanen. Kampanjen berättar också om gruppens vision för Göteborg. Den pågick i november till december. Under kampanjen lanserades även diskussionsforumet Mitt Gröna Göteborg som är riktat mot privatpersoner.

Debattartiklar och pressmeddelande

- Debattartikel. I samband med lanseringen av kampanjen Göteborg Kan Grönare, skrev Oskar Tagesson tillsammans med skrivargruppen debattartikeln *Så står vi upp för en grönare framtid i Göteborg* i Göteborgs Posten 2019-11-14.
- Pressmeddelande på hemsidan om beslut i byggnadsnämnden att föreslå revideringar av naturreservatet vid Stora Amundön. Uppmanar medlemmar att skriva till politiker om att rösta emot förslaget.

Strategi – Lång- och kortversion

I våras blev strategin färdig i både kort- och långversion. Den är tryckt i 50 exemplar vardera. Strategin redovisar vilka stadsplaneringsfrågor som Naturskyddsföreningen i Göteborg prioriterar och innehåller målsättningar och tio strategier.

Motion

Stadsplaneringsgruppen kommer genom Oskar Tagesson lämna in en motion för riksstämman 2020. Den handlar om Hållbara Städer och för att nå målet om att Naturskyddsföreningen på riks ska på sikt skapa en nationell stadsplaneringsstrategi.

Kommunikation

Vi skriver om strategin och event i nyhetsbrevet, når ca 200 personer på inlägg på Instagram och mellan 600 – 2 000 personer på Facebook. Oskar sköter i nuläget

Utvärdering

Vi har under året nått målet att bli mer aktiva i sociala medier och når ut till 200 personer på Instagram och 600 – 2 000 personer på Facebook vid inlägg. Antal som nås ut via mail är nu 67 personer, vilket är en ökning på 60%. Vi har skrivit färdigt strategin och genom motion kommit ett steg närmare en nationell stadsbyggnadsstrategi. Gruppen har även anordnat flera temakvällar och platsbesök än tidigare år. Det är en bra stämning i gruppen och fungerar som en bra studiecirkel. Arbetet med grönkartan och handboken har stått ganska still. Under kommande år hade det också varit bra om arbetsuppgifter och ansvarsområde fördelas ut mer över gruppen. T.ex. någon som Uppdaterad 2019-12-18 ansvarar för sociala medier i gruppen, vara fler som är sammankallande och håller i olika temakvällar, platsbesök och detaljplaner.

Ängsgruppen

Ansvarig för gruppen i styrelsen har varit Anders Ridderström och annars med benäget bistånd av Ulla Rundlöf.

Året har varit skapligt bra med växande verksamhet, främst i form av konsultationer och samverkan med andra aktörer som vill öka den biologiska mångfalden i sina olika verksamheter. Föreningens kampanj "Rädda bina" har fått ganska stort genomslag medialt och det i sin tur har ökat intresset och viljan hos många att GÖRA nåt.

Anders och Ulla har varit runt på en mängd olika aktiviteter och föreläsningar och pratat om behovet av fågelholkar, bihotell, ängsblommor och ängar mm samtidigt som vi förstås presenterat föreningen och gruppens verksamhet för att intressera fler.

- Carl Skottbergs-salen var fullsatt i våras samtidigt som vi invigde "Ängsringen" i Botaniska trädgården. Samarbete med Riks och Botaniska Trädgården som gjorde att vi planterade och skötte ringen under sommaren och hösten. Mycket jobb men stort publikt genomslag.
- Prat och inspiration för ett tjugotal fastighetsköpare från de kommunala bostadsbolagen vilket innebar sådd av frön, holkuppsättning mm i Eriksberg och Ramberget. Lieslåtter i sensomras tillsammans med ett gäng intresserade fastighetsköpare från olika områden i stan.
- Scoutkåren i Kålltorp besöktes för råd och dåd vid deras stuga i Kålltorp.
- HSB i stan har byggt nytt vid Torpaterassen och haft besök av oss. Holkar uppsatta och info om biologisk mångfald, ängar och planteringar. Bihotell på G. Samarbete runt bikupor på Skytteskogsgatan med samma person från HSB.
- Presentation om vår verksamhet i stan och Rädda Bina på internationell ApiScandia-konferensen om bin och biodling på Posthotellet. Hundratals deltagare och stort bifall.
- Samarbete med DocLounge och prat om bin och pollinatörers vikt före filmvisning av "Honeyland". Populär tillverkning av enkla bihotell av bambu och utdelning av fröpåsar och försäljning av KRAV-honung.
- Vi hade Naturfalksaktivitet på Sjöbergens Dag. Stort intresse men få Falkar sålda.
- 60-årsjubiléet för kretsen firades i Slottsskogen. Vi var där med lite av varje. Mycket litet intresse och få deltagare tyvärr.
- Sedvanlig liekurs och slåtter tillsammans med LieMats i Botaniska Trädgården med ca 15 deltagare.
- Olofstorps Skördefest fick sedvanligt besök med liar och broschyrer. Liejobbet på plats röner ganska stort intresse, även om det just detta år "bläste bort" med stormbyar.
- Vi har överklagat kommunens agerande och handläggning av Välens reningsdammar och hotet mot värdefull skog och mindre hackspettshäckningar i träd som skulle avverkas. Vi hade möten med många kommunala politiker och Chris Ceder för att presentera alternativa lösningar och viljan till samarbete, dock utan lycka. Därför var enda chansen till "räddning" att överklaga till Mark- och Miljödomstolen i Vänersborg. Ärendet är ännu inte avgjort och byggnationen står still.
- Vi har fått ekonomiskt bidrag från Länsstyrelsen för skötseln av Skändla äng. Inte stort, men ändå.
- En av deltagarna på liekursen fick så blodad tand att han ville praktisera färdigheten. Tog kontakt med Fastighetskontoret och har nu två små plättar i krokarna runt Masthuggskyrkan som vi ska sköta som ängar, med ekonomiskt bidrag från kommunen. Jätteku!!
- Medialt har vi hörts i P4 Väst två gånger i samband med Skändla äng där Anders träffade reporter för ett långt direktinslag och ett kortare med telefonintervju.
- Det återkommande fågelholkbygget på Naturhistoriska Muséet med hundratals deltagare ökar i storlek för varje år.
- Sist men inte minst har vi som vanligt fagat-städat Skändla äng och ytan i Slottsskogen vi hoppas ska bli äng framöver. Därefter njutit av fröjden att se så enormt, mycket fjärlar och andra insekter i Skändla. Det gör inte bara vi. Vid ett tillfälle var det fyra fotografer där för att förevisa det vackra. Slåttern i höstas gick som en dans med hjälp av både "gamla" och nya

slåtterpersoner. Ytan i Slottsskogen väntar fortfarande på skötselplan och avtal med Park och Natur och det ska förhoppningsvis lösa sig kommande vår -20.

Natursnokarna

Maja Ryberg, verksamhetsutvecklare på Kansli Väst avsätter 20 % av sin tid till Natursnokarna inom Kansli Västs område. Det finns två aktiva grupper av Natursnokar i Göteborg; Kortedala och Örgryte/Härlanda.

i juli anordnades ett fyra dagar långt läger i regionen tillsammans med riksföreningen

Härmed avgiven verksamhetsberättelse godkännes av styrelsen i Naturskyddsföreningen i Göteborg.

Göteborg den 2020-02-20

Lena Nilsson

Jan Gustafsson

Thomas Rössel

Bo Jönson

Mats Andersson

Anders Ridderström

Sebastian Thisted

Anders Johnard

Ann-Marie Ljungberg

Oskar Tagesson

Viktoria Janovskis